

Een dwaalgast onderweg

Jack Folkers is een actief lid van de VVU en, zoals hij zelf zegt: "*natuurliefhebber in hart en nieren, fotograaf, schilder, tekenaar en beeldhouwer, schrijver, soms niets, soms alles en nu ... onbezoldigd reiziger*". In september 2005 heeft hij huis en haard verlaten voor een reis rond de wereld. Op zijn website is de reis te volgen: www.dwaalgast.nl.

BORNEO

Sukau - bloed, zweet en tranen

Kuifje was een van mijn striphelden. In een van de albums komt hij terecht op Kalimantan. Ik meen dat het album "vlucht 714" heet. In dat album ziet hij neusapen. Sindsdien wil ik naar Kalimantan. Dat is het Indonesische deel van Borneo. Voor mij was het makkelijker om naar het Maleisische deel van Borneo te gaan. Daar zitten ook neusapen. De beste plek om ze te zien is bij de Kinabatangan River en daar zit ik nu.

Het is net na zonsopkomst. Het is mistig. De rivier is chocoladebruin en er drijven ontzettend veel boomstammen. Het is het gevolg van hevige regenbuien in de afgelopen dagen. Varen is vrij riskant en de bestuurder van de gemotoriseerde kano moet zijn best doen om tussen de boomstammen door te laveren. We zijn op weg naar Oxbowlake, een afgesloten rivierarm, om vogels en apen te kijken. Maar voordat we daar aankomen horen we vogels roepen. Een zwaar laag geluid. Door de mist duurt het even voordat we ze ontdekken. Het zijn neushoornvogels. Wat specifiek: langkuifneushoornvogels. Grote zwart-witte vogels met een grote witte kuif.

De stuurman heeft de motor uitgezet en door de stroming komen we steeds dichterbij. Ik kan zelfs een paar foto's maken. Dan zijn we te dichtbij en vliegen ze weg. Je hoort de lucht door de vleugels zoeven. Van de 54 soorten neushoornvogels komen er 9 voor op Borneo. De "langkuif" is een van de lastigste om te zien te krijgen. Geluk, dus.

We varen weer verder en zien en horen onderweg nog meer neushoornvogels. De bonte neushoornvogel is een van de meest voorkomende. We horen zelfs de gewone neushoornvogel die, ondanks zijn voorvoegsel "gewoon", helemaal niet gewoon is. Een snavel met een extra omgekeerde snavel er bovenop, zo lijkt het. Ik kan er erg dichtbij komen en fotografeer me een breuk. Hier geniet ik van. Dan ben ik helemaal vergroeid met mijn camera en vergeet alles om me heen. Als de

Neusaap - Jack Folkers

vogels wegvliegen en ik de laatste foto's bekijk, krijg ik tranen in mijn ogen. Wat mooi! Niet alleen de foto's, maar ook het moment. Daar doe ik het voor, dat is echt het ultieme genieten.

Bloedzuigers

"Hier", zegt de gids, als we stoppen na een eindje varen. We gaan de zogenaamde "leech-track" lopen en hij reikt me een paar grote sokken aan: Leech-socks. "Aantrekken", zegt hij. Dat voorkomt dat de bloedzuigers in je broek kruipen. Hij legt uit dat er in de regentijd, nu dus, veel bloedzuigers zitten. Er zijn twee soorten, de bruine en de Tiger leech. De laatste komt alleen voor op Borneo. Het zint me niks. Als we uit de boot stappen, tikt hij tegen wat planten aan. "Kijk", zegt hij, "daar zitten er al een paar." En inderdaad. Op elke plant zie ik een paar kronkelende slierten zitten. Zodra er een persoon langsschuurt, plakken ze er aan vast, kruipen naar een warme plek op de huid en gaan wat bloed uit je lichaam zuigen. Je voelt er niets van en het is niet gevaarlijk. Alleen, als ze je bloed hebben gezogen, blijft het uit het wondje stromen en krijg je bloedvlekken in je kleren.

Gewone neushoornvogel - Jack Folkers

Tijdens de tocht kijk ik alleen maar naar beneden en voel steeds aan mijn benen. Als we even stilstaan om naar een Maleise jaarvogel (ook een neushoornvogel) te kijken, breekt het zweet me aan alle kanten uit. De vochtigheid is tegen de 100 procent en de temperatuur zo'n 30 graden. Ik zweet me een ongeluk. Misschien helpt het zweten wel tegen bloedzuigers, bedenk ik me. Maar als ik naar beneden kijk, zie ik er al een paar op mijn broek omhoog kruipen. Ik pluk ze er gauw af. Tiger leeches, zie ik, want ze hebben strepen. Maar als ik ze beetpak, blijven ze aan mijn vinger kleven. "Je moet ze een paar keer tussen je vingers rollen en dan

weggooien”, zegt de gids. Dat helpt. Ik gooi ze zo ver mogelijk weg. Zijn er ook dieren die bloedzuigers eten, vraag ik me af. Ik denk het niet, er zijn er zoveel. Al lopend blijf ik ze van mijn kleren afhaken en wegschieten. Maar als ik mijn armen bevoel, zitten er al twee dikke volgezogen beesten op mijn armen. Gatsie!!! Ik trek ze er af en het bloed begint meteen te stromen.

De tocht duurt zo'n half uur en dan zijn we bij de rivierarm, maar er is niet veel te zien dus we gaan terug. Door de blubber. De gids plukt er nog een paar van mijn T-shirt. “Als je terugkomt, zal je er nog wel een paar vinden”, zegt hij. Ze houden van warme plekjes. En inderdaad... als ik twee uur later onder de douche sta, haal ik er een paar van mijn enkels, van mijn buik en van mijn armen. Het bloeden stelp ik met wat wc-papiermpjes.

Ondanks alle ongemakken van de jungle, het bloed van de bloedzuigerwonden, de bedompte zweterige warmte, blijft het mijn favoriete plek. Het groen, de geluiden, de dieren. Het hele gevoel. Mijn plek! Als ik aan die plekken denk, krijg ik tranen in mijn ogen. Ik heb ooit gelezen: “If eyes had no tears, the soul would have no rainbow”. De jungle is een en al regenboog voor mij.

Danum Valley - Rainforest

De wekker gaat, maar ik was al wakker gemaakt door de gibbons. Hun gegil of gefluit begint al bij het eerste daglicht en dat is om half zes. De Rainforest Lodge is fantastisch! Het ligt in het mooiste regenwoud dat ik tot nu toe heb gezien. Het is hoog, het is groen, het beweegt, het ademt en leeft. Ook de voortekenen waren goed. Op het moment dat ik de auto waarin ik hierheen kwam, uitstapte, kwam er iemand van de lodge naar mij toe: “Mr. Jack?” “Yes”, dat ben ik, beaamde ik. “Heeft u de Orang Oetan al gezien? Hij zit hier vlakbij.” En een halve minuut later stond ik oog in oog met een wilde mensaap, nog geen 15 meter van me vandaan. Dat begon al goed. Elke avond kun je mee met een night-drive (met auto) of een night-walk. Nog moe van een hele dag reizen besloot ik de drive te doen. Je zit dan achter in een open truck en rijdt lang-

Rainforest - Jack Folkers

zaam over een pad door de jungle. De "spotter", ook achter in de bak, probeert met een sterke schijnwerper dieren te ontdekken. Of beter gezegd, ogen. Die vallen namelijk het eerste op als je met een lantaarn schijnt. Kikkerogen zijn donkerrood of blauw, hertenogen wit tot lichtrood, zelfs spinnenoogjes lichten op als flonkerende diamantjes.

De drive begint. Met zo'n 12 man in de truck vertrekken we en zo'n 100 meter van de lodge ontdekken we een paar gele ogen. Eerst zien we niet meer dan dat maar als het dier even later in beweging komt, zien we een zwartgeklepte oranjegele vacht: luipaardkat. Ongeveer zo groot als onze huiskat, iets slanker en veel mooier (vind ik). Hij laat zich minutenlang bewonderen maar is dan opeens verdwenen. Even later weer een paar ogen, hoog in de boom. Een vliegende eekhoorn. Na veel "schijnbewegingen" van de spotter doet hij zijn naam eer aan: hij laat zich vallen, spreidt zijn poten waardoor de huid tussen voor- en achterpoten als een soort scherm gaat fungeren, en zweeft naar een andere boom. Potverdorie, net te laat voor een foto. Ooit heb ik zo'n scene gezien op tv, maar nu "in het eggie".

We rijden weer verder en opeens geeft de chauffeur vol gas. Voor ons in het licht van de autolampen zie ik drie paar olifantenbillen. Geschrokken verdwijnen de Borneo-dwergolifanten in de begroeiing. Als we stoppen horen we nog meer ge-

Maleise visuil - Jack Folkers

Door het raampje van mijn chalet zie ik de woudreuzen, half in de ochtendnevel. En ik hoor de Danum River. Het is al over zessen en om half zeven is er weer een trip. Ik moet opschieten. Op weg naar het volgende avontuur.

Boomkikker - Jack Folkers

kraak om ons heen. Het diepe grommende geluid is een waarschuwings-sig-naal van de olifanten. Later zien we olifanten langs de weg en zijn er op een gegeven moment door omringd. De chauffeur vindt het zelfs te onveilig om te blijven staan. Verschillende soorten civetkatten worden nog gespot evenals sambar- en muisherten, uilen en kikkers.

Nog maar een paar uur hier in Danum Valley en meteen al zoveel gezien. Of was het een droom? Ik kijk even om me heen. Nee... het is allemaal echt!!!